

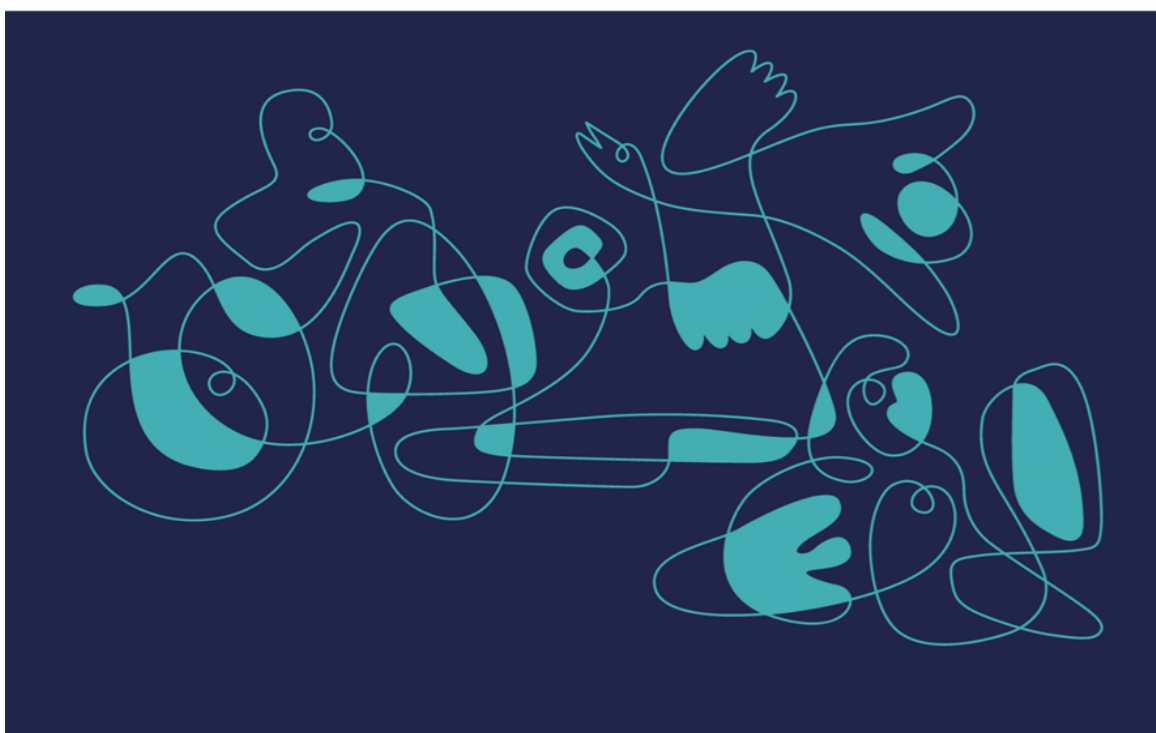
Statsforvalteren
i Agder

Tilsynsrapport

Vedtak

Lyngdal kommune

Tilsyn med integreringsloven – gjennomføring av opplæring i samfunnskunnskap

Arendal, 18.juni 2025

Gro Wiker Naas

Marianne Berg-Stølen

Ingunn Lund
Tilsynsleder

Sammendrag av funn fra tilsynet med Lyngdal kommune

Statsforvalteren i Agder har ført tilsyn med Lyngdal kommune i perioden 31.03.2025 til dags dato. Tema for tilsynet er gjennomføring av opplæring i samfunnskunnskap.

Tilsynet ble gjennomført ved gjennomgang av innsendt dokumentasjon fra kommunen og intervjuer med ansatte og deltakere 12. og 13. mai 2025.

Statsforvalteren har funnet at Lyngdal kommune ikke sikrer at opplæring i samfunnskunnskap gjennomføres innen ett år, og at de ikke vedtar integreringsplan og norskplan som er i tråd med regelverket.

Kommunen mottok en foreløpig tilsynsrapport og har uttalt seg innen fristen. I tilbakemeldingen kommenterte kommunen to forhold. Disse er knyttet til ettersendt dokumentasjon og maltekst i vedtak. Kommentarene er tatt til vurdering, og er kommentert i rapporten.

Vi fatter nå vedtak med pålegg om retting. Kommunen har rettefrist til 06.10.2025.

Innhold

1 Innledning.....	4
1.1 Statsforvalterens hjemmel for tilsyn	4
1.2 Formålet med tilsynet	5
1.3 Avgrensning av tilsynet	5
1.4 Gjennomføring av tilsynet	6
2 Kommunens organisering av arbeidet med integreringsloven	6
3 Tema for tilsynet.....	7
3.1 Rettslige krav	7
3.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	7
3.2.1 Opplæringen i samfunnskunnskap skal gjennomføres innen ett år fra og med den datoen deltakeren har fått tilbud om oppstart av opplæringen, med tillegg av godkjent permisjon.	7
3.2.2 Opplæringen i samfunnskunnskap skal tilpasses den enkelte deltaker, og gis på et språk vedkommende forstår.	8
3.2.3 For deltakere i introduksjonsprogram skal omfanget av opplæringen i samfunnskunnskap fremgå av integreringsplanen.	9
3.2.4 For deltakere i introduksjonsprogram skal kommunen treffe vedtak om og sørge for oppstart av introduksjonsprogram så snart som mulig og senest innen tre måneder etter bosetting eller krav om program fastsettes.	10
3.2.5 Kommunen skal vedta integreringsplanen samtidig som det treffes vedtak om introduksjonsprogram.	10
3.2.6 For deltakere som kun skal ha opplæring i norsk og samfunnskunnskap skal det utarbeides en norskplan. Planen skal inneholde en angivelse av omfanget av opplæringen i samfunnskunnskap. Norskplanen skal vedtas innen tre måneder fra deltakeren ble folkeregistrert i kommunen eller fremsatte krav om opplæring, og samtidig med vedtak om deltakelse i norsk og samfunnskunnskap.....	11
4 Pålegg om retting	11
5 Oppfølging av påleggene om retting	12
6 Dere kan klage på påleggene om retting	12

1 Innledning

Denne rapporten er utarbeidet av Statsforvalteren i Agder etter tilsyn med Lyngdal kommunes etterlevelse av integreringsloven. Tilsynet ble gjennomført i perioden 31.03.2025 til dags dato.

Tilsynet retter seg mot kommunen som ansvarlig for oppfyllelse av pliktene i loven. Uavhengig av om tjenester utføres av andre enn kommunen, er det kommunen som plikter å sørge for at tjenestene utføres i samsvar med loven og tilhørende forskrifter.

1.1 Statsforvalterens hjemmel for tilsyn

Statsforvalteren har som oppgave å føre tilsyn med kommunens oppfyllelse av pliktene etter integreringsloven kapittel 3 til 6 og §§ 39, 40, 43 og 50 med forskrifter, jf. integreringsloven § 48, jf. kommuneloven kapittel 30. Statsforvalteren kan også føre tilsyn med plikten til å ha internkontroll etter kommuneloven § 25-1, jf. integreringsloven § 48.

Tilsynet kan også omfatte forskrifter gitt i medhold av disse bestemmelsene, og forvaltningslovens krav til saksbehandling, jf. integreringsloven § 46.

Statsforvalterens tilsyn er lovlighestilsyn, jf. kommuneloven § 30-2. Dette innebærer at tilsynet skal være en kontroll av om kommunens virksomhet og vedtak er i samsvar med plikter pålagt i lov eller i medhold av lov. Kommuneloven § 30-3 gir statsforvalteren rett til å be om opplysninger, rett til innsyn i saksdokumenter og adgang til kommunale institusjoner eller andre som utfører oppgaver på vegne av kommunen. Etter kommuneloven § 30-4 kan statsforvalteren gi pålegg til kommunen om å rette forhold som er i strid med regelverket.

I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på www.statsforvalteren.no/nb/portal/Om-oss/Personvern/.

1.2 Formålet med tilsynet

Kommunen skal gjennomføre opplæring i samfunnskunnskap på et språk deltakerne forstår og innen et år. I forbindelse med innføringen av integreringsloven var vurderingen at det er ønskelig at opplæringen i samfunnskunnskap skal komme tidlig i kvalifiseringsløpet, og dette var bakgrunnen for at denne fristen ble innført. Opplæring i samfunnskunnskap gir blant annet deltakerne en innføring i hvilke muligheter som finnes til medvirkning i det norske samfunnet, hvordan de selv kan være aktive medborgere og styrker deltakernes muligheter i yrkesliv og ulike former for opplæring og utdanning, slik at de kan oppnå stabil tilknytning til arbeidslivet. I praksis kan tilgang til flerspråklige lærere og en tidsramme som kommunen opplever som stram gjøre det utfordrende. I en følgeevaluering fra Oxford Research fremkommer det at «det ikke er uvanlig» at kommunen ikke oppfyller kravet om å gjennomføre opplæringen i samfunnskunnskap innen ett år. Oxford Research viser blant annet til at selv de større kommunene som har de beste rammevilkårene melder «at det kan være utfordrende å gjennomføre opplæringen innen den fastsatte tiden» og «at gjennomføringstiden oppfattes som urealistisk, og at fristen ofte brytes». Konsekvensen av at deltakerne ikke får tidlig opplæring i samfunnskunnskap er at denne opplæringen kommer senere i deltakernes kvalifiseringsløp enn ønsket, og at deltakerne ikke får informasjonen denne opplæringen gir allerede i starten av kvalifiseringsløpet sitt.

1.3 Avgrensning av tilsynet

Deltemaet «Gjennomføring av opplæring i samfunnskunnskap» kan inneholde en rekke ulike undertemaer. IMDi ønsker at tilsynet særlig skal rette seg mot kommunenes frister og krav til at opplæring skal gis på et språk deltakeren forstår. Tilsynstemaet avgrenses mot reglene om prøve i samfunnskunnskap og gjennomføringen av opplæringen. Tilsynstemaet avgrenses også mot reglene knyttet til permisjoner og fritak.

Kommunen skal sørge for tilbud om opplæring i samfunnskunnskap for personer i målgruppen jf. § 30. For personer i fulltid videregående opplæring er det imidlertid fylkeskommunen som er ansvarlig for opplæringen jf. § 30 andre ledd. Fylkeskommunen skal også sørge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap til personer som mottar tilbud som kombinerer grunnskoleopplæring og videregående opplæring, dersom fylkeskommunen har hovedansvaret for tilbudet. Dersom ansvaret for tilbudet er delt mellom kommunen og fylkeskommunen på en slik måte at det ikke kan fastslås hvem som har hovedansvaret, skal fylkeskommunen sørge for opplæringen i norsk og samfunnskunnskap, med

mindre kommunen og fylkeskommunen avtaler noe annet. For deltakere som får sin opplæring i samfunnskunnskap i regi av fylkeskommunen gjelder ikke kravene etter integreringsloven, da opplæringen reguleres av opplæringsloven (Prop. 89 L 2019-2020 punkt 10.2.4). Denne gruppen omfattes derfor ikke av dette tilsynet.

1.4 Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført slik:

1. Åpningsbrev fra statsforvalteren til kommunen 31.03.2025
2. Formøte avholdt som digitalt møte for alle kommuner 10.04.2025
3. Mottak av dokumentasjon fra kommunen 06.05.2025
4. Åpningsmøte avholdt i kommunen 12.05.2025
5. Stedlig tilsynsbesøk gjennomført 12.-13.05.2025
6. Utsending av foreløpig tilsynsrapport 21.05.2025
7. Sluttmøte med kommunen 05.06.2025
8. Frist for skriftlig tilbakemelding fra kommunen på foreløpig rapport 06.06.2025
9. Utsending av tilsynsrapport – vedtak, uke 24
10. Frist for retting 06.10.2025

Dere har kommentert innholdet i den foreløpige rapporten innen fristen 06.06.2025. Vi har behandlet uttalelsen fra dere under det aktuelle temaet, underkapittel 3.2.5.

2 Kommunens organisering av arbeidet med integreringsloven

I Lyngdal kommune er det programrådgivere i NAV Lister som møter og kartlegger deltakere og treffer vedtak om deltakelse i introduksjonsprogram. Kommunen har også et samarbeid med Karriere Agder som kartlegger deltakere knyttet til språk, tidligere utdanning, erfaring og interesseområder. Det er kartlegging fra programrådgiver og karriereveileder som ligger til grunn for vedtak om introduksjonsprogram og integreringsplan.

Lyngdal voksenopplæring er ansvarlig for opplæring for både deltakere i introduksjonsprogram og deltakere som kun skal ha opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Voksenopplæringen henter sine opplysninger om deltakerne fra registrering i NIR og gjennom samarbeid med programrådgivere i NAV Lister.

3 Tema for tilsynet

Tema for tilsynet er gjennomføring av opplæring i samfunnskunnskap.

3. 1 Rettslige krav

Opplæring i samfunnskunnskap er en obligatorisk del av introduksjonsprogrammet, jf. integreringsloven § 14 første ledd bokstav b, og en rett og plikt for andre innvandrere som omfattes av målgruppen, jf. § 26. Innvandrere med arbeids- eller utdanningsopphold og deres familiemedlemmer har en plikt, men ikke en rett, til å gjennomføre opplæring i samfunnskunnskap, jf. § 27.

Opplæringen i samfunnskunnskap skal gjennomføres innen ett år fra og med den datoen deltakeren har fått tilbud om oppstart av opplæringen, med tillegg av godkjent permisjon. Opplæringen i samfunnskunnskap skal videre tilpasses den enkelte deltaker, og gis på et språk vedkommende forstår.

For deltakere i introduksjonsprogram skal omfanget av opplæringen i samfunnskunnskap fremgå av integreringsplanen, jf. § 15 første ledd. For denne gruppen skal kommunen treffe vedtak om og sørge for oppstart av introduksjonsprogram så snart som mulig og senest innen tre måneder etter bosetting eller krav om program fastsettes, jf. integreringsloven § 12. Kommunen skal utarbeide integreringsplanen samtidig som det treffes vedtak om introduksjonsprogram etter § 12, jf. § 15 første ledd.

Kommunen skal gi deltakere i opplæring i norsk og samfunnskunnskap tilbud om opplæring i samfunnskunnskap så snart som mulig og senest innen tre måneder etter folkeregistrering i kommunen eller at krav om deltagelse blir fremsatt, jf. § 30 tredje ledd. For disse skal det utarbeides en norskplan, jf. § 34. Planen skal inneholde en angivelse av omfanget av opplæringen i samfunnskunnskap, jf. § 15 første ledd, jf. § 34. Norskplanen skal utarbeides samtidig som det treffes vedtak om opplæring etter § 30, jf. § 34.

3.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

3.2.1 Opplæringen i samfunnskunnskap skal gjennomføres innen ett år fra og med den datoen deltakeren har fått tilbud om oppstart av opplæringen, med tillegg av godkjent permisjon.

Gjennom dokumentasjon og intervjuer beskriver kommunen at opplæringen i samfunnskunnskap for i år skal gjennomføres i løpet av juni måned. I innsendt dokumentasjon og registrering i NIR, har kommunen satt fristdato for opplæringen innen ett år fra den datoen deltakeren startet på voksenopplæringen. Ansatte i

voksenopplæringen redegjør for at registreringen av oppstart av opplæring i NIR dermed samsvarer med den datoen deltakeren har fått tilbud om oppstart av opplæringen. I NIR-registreringen ser vi at opplæring innen utgangen av juni vil være innenfor fristen for to deltakere etter kommunens registrering. For andre deltakere ser vi av dokumentasjonen at fristen har gått ut uten at opplæringen er gjennomført.

Registreringen i NIR, og satt frist for gjennomføring av opplæring i samfunnskunnskap, vil kunne være egnet som internkontroll i voksenopplæringen for å sikre at deltaker gis opplæring innen ett år.

Statsforvalteren finner ikke at kommunens praksis for registrering eller frist er nedtegnet i rutiner, og dato for opplæring er ikke gjengitt i integreringsplan eller annet skriftlig dokumentasjon. I intervju med ansatte beskriver de at det ikke har vært gjennomført opplæring i samfunnskunnskap det siste året, og at det er deltakere som ikke har mottatt denne opplæringen innen fristen.

Statsforvalteren finner ikke at det er rutiner for hvordan en deltaker vil få sin opplæring innen fristen dersom det innvilges permisjon eller ved gyldig fravær i juni måned. I intervju med ansatte kommer det ikke frem at det finnes noen plan for hvordan opplæringen skal gis for dem som ikke stiller til de fastsatte ukene. Deltakerne vi har intervjuet beskriver at de nettopp, bare få dager før Statsforvalteren kom på tilsyn, hadde fått informasjon om at de skulle motta opplæring i samfunnskunnskap.

Basert på dokumentasjonen som er sendt inn og gjennomførte intervjuer, er vår konklusjon at kommunen ikke har en praksis og internkontroll som sikrer at opplæring i samfunnskunnskap gjennomføres innen ett år.

3.2.2 Opplæringen i samfunnskunnskap skal tilpasses den enkelte deltaker, og gis på et språk vedkommende forstår.

I dokumentasjonen fra kommunen og intervjuer med ansatte, er Statsforvalteren kjent med at opplæringen i samfunnskunnskap i år skal tilbys på norsk og arabisk. Dette er foretrukket opplæringsspråk for deltakerne vi har fått opplysninger om gjennom innsendt dokumentasjon.

Ansatte i NAV viser til morsmålskartlegging før bosetting samt kartleggingssamtaler med dem og Karriere Agder når vi spør om hvordan opplæringsspråk kartlegges. De viser også til at voksenopplæringen er de som er ansvarlige for å gjennomføre opplæringen, og at disse eventuelt må foreta nødvendig kartlegging dersom det er

usikkerhet. Voksenopplæringen får tilgang til opplysninger om språk gjennom registrering i NIR.

Gjennom intervjuer og rutiner finner vi at Lyngdal voksenopplæring benytter LINGU som digital norskopplæring, og tilbyr digital ressurs i samfunnskunnskap gjennom Samfunnskunnskap.no. I denne digitale ressursen får deltakerne mulighet for oppleste tekster på ulike språk og får mulighet til å jobbe med oppgaver på egenhånd. Ut over dette viser ikke kommunen til hvordan de sikrer et språk deltakere forstår, dersom de har andre morsmål enn arabisk.

På spørsmål om hvordan kommunen gjør seg kjent med eventuelle moduler deltakere har gjennomgått før bosetting i kommunen, viser de til registrering i NIR. På nærmere spørsmål om det finnes informasjon om hvilke moduler deltakerne har gjennomført i samfunnskunnskap i NIR, avkrefter imidlertid kommunen i intervjuet at slik informasjon finnes i NIR. De kan ikke vise til rutiner eller redegjøre for hvordan opplæringen tilpasses for deltakere som ikke skal følge hele opplæringen de tilbyr, eller hvordan de gjør seg kjent med innholdet i opplæringen deltakeren har mottatt tidligere.

Statsforvalterens vurdering er at kommunens praksis blant annet kan føre til at deltakere ikke får opplæring som er tilpasset, og at alle følger samme løp uavhengig av tidligere opplæring.

Vår konklusjon er at kommunens praksis ikke sikrer deltakerne en opplæring som er tilpasset den enkelte deltaker på et språk vedkommende forstår.

3.2.3 For deltakere i introduksjonsprogram skal omfanget av opplæringen i samfunnskunnskap fremgå av integreringsplanen.

I integreringsplanene kommunen har sendt inn som dokumentasjon for tilsynet, ser vi at omfanget av opplæring i samfunnskunnskap ikke er omtalt. Gjennom intervjuer forklarer de ansatte at kommunens praksis for dette er at integreringsplanen deles i to. Ansatte forteller at opplæringen og dermed beskrivelse av omfang av opplæringen ligger til voksenopplæringen. I integreringsplanene skriver programrådgiver at deltakeren skal motta opplæring, og at voksenopplæringen er ansvarlige for dette. De beskriver ikke omfanget, organisering eller oppstart for opplæringen.

Statsforvalteren konkluderer med at kommunen ikke sikrer at omfanget av opplæringen i samfunnskunnskap fremgår av integreringsplanen.

3.2.4 For deltakere i introduksjonsprogram skal kommunen treffe vedtak om og sørge for oppstart av introduksjonsprogram så snart som mulig og senest innen tre måneder etter bosetting eller krav om program fastsettes.

Vedtakene om introduksjonsprogram vi har mottatt er truffet innenfor fristen på tre måneder etter bosetting. Innsendt rutine fra NAV Lister «før vedtak om introduksjonsprogram er fattet» viser også til denne fristen, og redegjør hva programrådgiver må sørge for at er på plass før vedtak.

På bakgrunn av innsendt dokumentasjon og ansattes beskrivelse av praksis, finner Statsforvalteren i Agder at kommunen har sannsynliggjort at praksis for å treffe vedtak så snart som mulig og senest innen tre måneder er i tråd med lovens krav.

3.2.5 Kommunen skal vedta integreringsplanen samtidig som det treffes vedtak om introduksjonsprogram.

Integreringsplanene som Statsforvalteren har mottatt er datert med siste revidering av planen. Vi kan dermed ikke se om planen i utgangspunktet ble vedtatt samtidig som vedtak om introduksjonsprogram. På spørsmål til ansatte i Forms-skjema svarer de at vedtakene ikke treffes samtidig. I intervjuene fremkommer det at vedtakene noen ganger treffes samtidig, og at dette nå som regel gjøres. De ansatte forteller i intervjuet at dette ikke alltid har vært praksis. I innsendte vedtak om introduksjonsprogram står det *Kommunen skal utarbeide en integreringsplan sammen med deg. Denne planen skal blant annet beskrive dine sluttmaal og norskmål.* Dette viser til en praksis, slik vi vurderer det, der vedtakene ikke alltid treffes samtidig. Innsendt rutine beskriver heller ikke kravet om samtidighet, men viser til fristen for at vedtak skal treffes innen tre måneder.

Etter foreløpig rapport sendte kommunen en uttalelse for dette punktet. Kommentarene er knyttet til Statsforvalterens omtale av ettersendt dokumentasjon og maltekst i vedtak. Kommunen skriver i sine kommentarer at de ikke er uenige i konklusjon, men at dette er feil fremstilt i rapporten.

Kommunens kommentar til innsendt dokumentasjon: *Nav har overlevert dokumentasjon på den første planen (ikke bare den reviderte) på papir etter intervjuene, det er i tillegg sendt inn digitalt via voksenopplæringen.*

Statsforvalterens vurdering: Det medfører riktighet at NAV leverte ny dokumentasjon da vi var på tilsynsbesøk. Dokumentasjonen vi mottok da, og fikk tilsendt etter tilsynsbesøket, var vedtak om introduksjonsprogram.

Statsforvalterens omtale av innsendt dokumentasjon fra foreløpig rapport omhandler ikke disse vedtakene, da det er integreringsplanene vi vurderer.

Eventuelle introduksjonsplaner som er levert til voksenopplæringen for ettersendelse, har dessverre ikke kommet til oss.

Kommunens kommentar til maltekst: *I lmd i sin mal om vedtak om introduksjonsprogram står det følgende under informasjon: "Kommunen skal også utarbeide en integreringsplan sammen med deg. "Selve integreringsplanen er ikke nevnt i vedtaket som lmd i har, men er lagt ved som informasjon. Etter vårt syn er ordlyd "Kommunen skal" fremfor "Kommunen skal også" mer presist.*

Statsforvalterens vurdering: Vi ser at kommunen har hatt til hensikt å gi en tydeligere presisering for mottaker i sine vedtak. Statsforvalteren har ikke vurdert kommunens praksis basert på vedtaksteksten alene, men ut fra en helhetlig gjennomgang av vedtak, rutine og intervjuer.

Vår konklusjon er at kommunen ikke har sannsynliggjort at integreringsplanen vedtas samtidig med vedtaket om deltakelse i introduksjonsprogrammet.

3.2.6 For deltakere som kun skal ha opplæring i norsk og samfunnskunnskap skal det utarbeides en norskplan. Planen skal inneholde en angivelse av omfanget av opplæringen i samfunnskunnskap. Norskplanen skal vedtas innen tre måneder fra deltakeren ble folkeregistrert i kommunen eller fremsatte krav om opplæring, og samtidig med vedtak om deltakelse i norsk og samfunnskunnskap.

Gjennom dokumentasjon og intervjuer finner vi at kommunen ikke fatter vedtak om opplæring og norskplan, selv om det er bosatte deltakere innenfor målgruppen i kommunen. Gjennom intervjuer har vi fått opplysninger om at det er deltakere som per dags dato mottar opplæring, men uten vedtak om opplæring og vedtatt norskplan. Kommunen har ikke rutiner som viser hvordan deltakere i målgruppen fanges opp eller sikres opplæring.

Statsforvalteren i Agder konkluderer med at kommunens praksis for å tilby opplæring for deltakere som kun skal ha opplæring i norsk og samfunnskunnskap ikke er i tråd med lovens krav.

4 Pålegg om retting

Vi har funnet at Lyngdal kommune ikke overholder regelverket på alle områder som vi har undersøkt i tilsynet. Kommunen er ansvarlig for at tilbudet etter integreringsloven kapittel 3 til 6 er i samsvar med regelverket. Vi pålegger dere å rette opp følgende forhold, jf. integreringsloven § 48, jf. kommuneloven § 30-4.

Kommunen skal sørge for opplæring i samfunnskunnskap til deltakere i målgruppen, jf. integreringsloven §§ 12, 14 første ledd bokstav b, 30 og 33. Dette innebærer at kommunen må sikre at opplæring i samfunnskunnskap gjennomføres innen ett år fra og med den datoen deltakeren har fått tilbud om oppstart av opplæringen, med tillegg av godkjent permisjon. Det er datoen for vedtaket om opplæring som regnes som «den datoen deltakeren har fått tilbud om oppstart av opplæringen». Opplæringen skal tilpasses den enkelte deltaker, og gis på et språk vedkommende forstår.

Kommunen må utarbeide en integreringsplan for den enkelte deltaker, jf. integreringsloven § 15. Dette innebærer at kommunen må vedta en integreringsplan som inneholder angivelse av omfanget av opplæringen i samfunnskunnskap. Integreringsplanen skal vedtas samtidig som det treffes vedtak om introduksjonsprogram.

Kommunen må utarbeide en norskplan for den enkelte deltaker, jf. integreringsloven §§ 30 og 34, jf. § 15 tredje ledd. Dette innebærer at kommunen må vedta en norskplan som inneholder en angivelse av omfanget av opplæringen i samfunnskunnskap. Norskplanen skal vedtas innen tre måneder fra deltakeren ble folkeregistrert i kommunen eller fremsatte krav om opplæring og samtidig som det treffes vedtak om opplæring.

5 Oppfølging av påleggene om retting

Dere skal straks iverksette tiltak for å rette bruddene på regelverket. Når dere har rettet forholdene som ligger til grunn for påleggene om retting, skal dere erklære at retting er gjennomført og redegjøre for hvordan dere har rettet. Fristen er 06.10.2025. Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere gjennom erklæringen og redegjørelsen har vist at påleggene er rettet.

6 Dere kan klage på påleggene om retting

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket. Hvis dere vil klage, må dere gjøre det innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet som avgjør saken. I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.